

EXPUNERE DE MOTIVE

1. Legea nr. 3/2000 privind organizarea și desfășurarea referendumului, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 84 din 24. 02. 2000 a făcut obiectul mai multor inițiative legislative, precum și al unor controale de neconstituționalitate, fără ca acestea să vizeze realizarea consonanței dintre reglementarea legală și principiile de ordin constituțional.

Când facem această din urmă afirmație, avem în vedere nu numai litera, dar și, mai ales, spiritul Constituției, care ne conduce la soluția logică a succesiunii, în funcție de obiectul acestora, a referendumurilor la nivel național.

Astfel, prioritatea absolută are referendumul organizat în condițiile art. 151 alin. 3 din Constituție, urmează ca importanță, referendumul organizat în condițiile art. 95 din Constituție și, apoi, referendumul organizat în condițiile art. 90 din Constituție.

2. Ordonarea importanței referendumului la nivel național conduce, în mod logic, atât la stabilirea regulii succesiunii acestora, cât și la necesitatea reglementării unor soluții diferite pentru stabilirea valabilității referendumului, justificându-se principiul după care referendumul național este valabil dacă la acesta participă un anumit procent din numărul persoanelor înscrise în listele electorale, numai în cazul referendumului ce are ca obiect revizuirea Constituției.

În aceeași logică a edificiului constituțional, cum, de altfel, s-a pronunțat și Curtea Constituțională, urmează să fie reglementată o soluție unitară pentru stabilirea rezultatului referendumului la nivel național, pe fiecare ipoteză reglementată de Constituție (art. 90, art. 95, art. 151), indiferent de situația concretă vizată de referendum.

În acest sens, nu se justifică stabilirea de modalități diferite pentru evaluarea referendumului, după cum Președintele României a fost ales în primul tur sau în turul doi, respectiv după cum este vorba de Președintele titular sau de Președintele interimar.

3. Legea în vigoare, interpretând în mod greșit prevederile art. 90 din Constituție, nu a făcut distincția între dreptul Președintelui României de a cere organizarea unui referendum și obligația constituțională a organizării acestui referendum, reglementând, contrar Constituției, dreptul Președintelui de a stabili data referendumului, prin decret prezidențial, când această obligație, potrivit Constituției, revine Guvernului.

În acest sens, inițiativa legislativă de față face trimitere la instituția mesajului, reglementată de art. 88 din Constituție.

Prin mesajul adresat Parlamentului, Președintele României are obligația de a arăta problema de interes național asupra căreia solicită organizarea referendumului.

4. De asemenea, legea în vigoare în materia referendumului nu stabilește ce se întâmplă în ipoteza în care referendumul presupune adoptarea sau, după caz, modificarea unor legi organice.

Pentru a se elimina această lacună a legii, prin actuala propunere legislativă se stabilește obligația Guvernului de a înainta, spre a fi adoptat în procedură de urgență, proiectul de lege corespunzător, în termen de maxim 30 de zile de la data referendumului.

5. În fine, inițiativa legislativă de față vine și cu unele precizări de ordin procedural referitoare la modalitatea de vot, a căror necesitate a reieșit din experiența referendumului național, din 2003, cu privire la revizuirea Constituției, precum și cu unele actualizări de ordin legislativ.

Spre pildă, în art. 50 alin. 1 din Legea nr. 3/2000 se face referire la închisoarea contravențională, sancțiune care nu mai există în legislația românească contravențională, urmare a revizuirii Constituției prin Legea nr. 429/2003 și a confirmării acestei revizuirii prin Referendumul Național din 18-19 octombrie 2003.